

T.C.
ANKARA
16. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/808
KARAR NO : 2016/1176

REKABET KURUMU
Tarih : 03.10.2016
Sayı : 5791

DAVACI : BP PETROLLERİ A.Ş.
VEKİLİ : AV. İLMUTLUHAN SELÇUK
Ebulula Mardın Cad. No:57 Akatlar-Beşiktaş/İSTANBUL

DAVALI : REKABET KURUMU
Üniversiteler Mah. 1597.Cad No.9 Bilkent-Çankaya/ANKARA
VEKİLİ : AV. HÜSEYİN COŞGUN - Aynı Yerde

İSTEMİN ÖZETİ : Davacı şirketin 126 istasyonuna ait dikey anlaşmaların "2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde düzenlenen istisnadan yararlanamayacağına ve söz konusu dikey anlaşmaların 18.09.2005 tarihinden sonra yapılmış olmaları nedeniyle yapıldıkları tarihten itibaren 5 yıl süreyle 2002/2 sayılı tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma ve uygulama imkanlarının bulunduğu, bu tarihten itibaren grup muafiyeti kapsamı dışında kaldıklarına, söz konusu dikey anlaşmalara bireysel muafiyet de tanınmayacağına" ilişkin 12.09.2014 tarih ve 14-32/645-282 sayılı Rekabet Kurulu kararının sonuç kısmının 2. maddesinin; hukuka aykırı olduğu iddiasıyla iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Davacı ile bayiler arasında kurulan ve uyuşmazlık konusu olan kira sözleşmelerindeki bir kısım düzenlemelerin, bayilerin 5 yıl sonunda bayilik ilişkisini sonlandırmasını ve başka bir dağıtıcı ile çalışmasını zorlaştırması nedeniyle tesis edilen işlemin hukuka uygun olduğu ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 16. İdare Mahkemesi'nce işin gereği görüşüldü:

Dava; davacı şirketin 126 istasyonuna ait dikey anlaşmaların, bireysel veya grup muafiyeti koşullarını taşımadığına ilişkin 12.09.2014 tarih ve 14-32/645-282 sayılı Rekabet Kurulu kararının sonuç kısmının 2. maddesinin iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanarak en çok rastlanılan rekabeti sınırlayıcı anlaşma örnekleri belirtilmiş; Kanun'un "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde de, maddede sayılan koşulların tamamının gerçekleşmesi durumunda, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve birlik kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği, Kurul'un, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabileceği kuralına yer verilmiştir.

2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin 2. maddesinde, üretim ve dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren iki ya da daha fazla teşebbüs arasında

T.C.
ANKARA
16. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/808
KARAR NO : 2016/1176

belirli mal veya hizmetin alımı, satımı veya yeniden satımı amacıyla yapılan anlaşmalar dikey anlaşma olarak tanımlanmaktadır. Yine aynı Tebliğ'in 5(a) maddesinde ise, Tebliğ ile tanınan muafiyetin anlaşmalarda alıcıya getirilen belirsiz süreli veya süresi beş yılı aşan rekabet etmeme yükümlülüğüne uygulanmayacağı kurala bağlanmıştır. Diğer taraftan, konuyla ilgili sözleşmeler ile kira sözleşmelerinin tamamının tek bir dikey anlaşma olarak kabul edilmesi gerekmektedir. Bu dikey anlaşmalar ile bayiiye 5 yıldan uzun süreli rekabet yasağı getirilmesi, söz konusu dikey ilişkiyi grup muafiyeti kapsamı dışına çıkarmaktadır. Bunun yanında 2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde, anlaşmalardaki rekabet etmeme yükümlülüklerine veya bu yükümlülüğün anlaşmanın asli bir parçası olduğu hallerde anlaşmanın tamamına yönelik olarak getirilen beş yıllık grup muafiyeti sınıma ilişkin olarak bir istisna düzenlenmiştir. Söz konusu düzenleme, "Alıcının anlaşmaya dayalı faaliyetlerini sürdürürken kullanacağı tesisin mülkiyeti arazi ile birlikte veya alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden sağlanan bir üst hakkı çerçevesinde sağlayıcıya ait ise yahut alıcı bu faaliyetini sağlayıcının alıcı ile bağlantısı olmayan üçüncü kişilerden elde ettiği bir aynı veya şahsi kullanım hakkının konusu olan bir tesiste sürdürecektse, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü, söz konusu tesisin alıcı tarafından kullanıldığı süreye bağlanabilir; şu kadar ki, rekabet etmeme yükümlülüğü, bu sürenin beş yılı aşan kısmı bakımından, sadece alıcının söz konusu tesiste yürüteceği faaliyetini kapsar." şeklindedir. 2002/2 sayılı Tebliğ'in açıklanmasına ilişkin Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un 39. paragrafında ise, "Tebliğ'in 5. maddesi ile getirilen bu istisna, "öncelikle ve özellikle" ilişkinin başlangıcından itibaren üçüncü şahıslardan aynı ya da şahsi haklar kapsamında taşınmazın kullanma ve/veya yararlanma hakkının alınması ve bunu müteakiben tesisin bizzat sağlayıcı tarafından işletilmesi ya da kullanma/yararlanma hakkı veren ile hiçbir bağlantısı olmayan şahıslarla bayilik ilişkisinin kurulması ile sınırlıdır. Muafiyet kapsamındaki beş yıllık süre dolmadan; faaliyetlerin sona erdirilmesi, devralma vb. yollarla dikey anlaşmanın taraflarında değişiklik ortaya çıkması halinde muafiyetten yararlanılabilecek sürenin uzaması söz konusu değildir." şeklinde açıklama yer almaktadır.

Belirtilen mevzuat hükümlerinin irdelenmesinden; alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin büyük önem taşıdığı ve süresi beş yıldan uzun olan rekabet etmeme yükümlülüğünün belli istisnalar dışında mümkün olmadığı belirtilerek, alıcıya getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü süresinin beş yıldan uzun olması veya belirsiz süreli olması halinde, ilgili sözleşmeye grup muafiyetinin uygulanmayacağı, başka bir anlatımla sözleşmenin Kanun'un 4. maddesine aykırı hale geleceği sonucuna ulaşılmaktadır.

Rekabet Kurulu'nun uyuşmazlık konusuna ilişkin değişik kararlarında da; akaryakıt sektöründe yer alan dikey anlaşmaların rekabet hukuku çerçevesinde sorunlu hale gelmesindeki en önemli unsurun, uzun süreli anlaşmalar ve bu sürelerle ilişkin mülk sahibi bayiden alınan kira/intifa haklarının oluşturduğu belirtilmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; ilgili akaryakıt istasyonlarında bayi ile malikin bağlantılı kişiler olduğu ve davacı şirket ile malik/bayiler arasında 04.12.2009-03.07.2014 tarihleri arasında muhtelif tarihlerde akdedilen bazı dikey anlaşma/kira sözleşmelerinde kira/intifa süresinin 5+X (örneğin 5+5+1) şeklinde ve beşinci yılın sonunda yalnızca alıcının beyanıyla yenilenmesinin söz konusu olduğu ile sözleşmenin tapuya şerh verileceğinin ve tüm süreye ait ücretin şerhten itibaren (30-45 gün sonra gibi) bir süre sonra ödeneceğinin, ayrıca bayinin sözleşmeyi devam ettirmemek istemesi durumunda ise işlememiş sayılan kira dönemi tutarının 5 yıllık ticari faizi ile (kimi sözleşmelerde LIBOR+5 gibi faiz oranlarıyla) iadesinin ve 5 yılı aşan kira şerhinin

T.C.
ANKARA
16. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/808

KARAR NO : 2016/1176

kaldırılabilmesinin de davacının faturalandıracağı bir takım masrafların ödenmesinden sonra söz konusu olabildiğinin düzenlendiği görülmüştür.

Bu durumda, uyuşmazlık konusu toplam 126 akaryakıt istasyonlarının tamamında bayi ile malikin bağlantılı kişiler olması nedeniyle ilgili istasyonlara ait dikey anlaşmaların "2002/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde düzenlenen istisnadan yararlanamayacağına" ve bayilik sözleşmeleri her ne kadar 5 yıllık süreler için yapılmış ve bu süreden sonra devam edebilmesi için de bayinin önceden sözleşmeye devam iradesini yazılı olarak göstermesi gerektiği düzenlenmiş olmasına rağmen, 5 yıldan daha fazla (9-11-16 ve 5+x şeklinde) süreyi kapsaması ve bunun tapuya şerh verilerek kuvvetlendirilmesi, kira süresine ait tüm kira bedellerinin sözleşmenin başında tamamen ve peşin olarak ödeneceğinin belirlenmesi ve bu şekilde bayinin ileriye dönük borçlandırılması, bayinin sözleşmeyi devam ettirmemek istemesi durumunda ise işlememiş sayılan kira dönemi tutarının 5 yıllık ticari faizi ile (kimi sözleşmelerde LIBOR+5 gibi faiz oranlarıyla) iadesinin gerekmesi ve 5 yılı aşan kira şerhinin kaldırılabilmesinin de davacının faturalandıracağı bir takım masrafların ödenmesinden sonra söz konusu olabilmesi birlikte değerlendirilerek; bayilerin, borçlandırılmak suretiyle 5 yıl sonunda bayilik ilişkisini sonlandırmasının ve başka bir dağıtıcı ile çalışmasının zorlaştırıldığı kanaatine varılması nedeniyle de "söz konusu dikey anlaşmaların 18.09.2005 tarihinden sonra yapılmış olmaları nedeniyle yapıldıkları tarihten itibaren 5 yıl süreyle 2002/2 sayılı tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanma ve uygulama imkanlarının bulunduğu, bu tarihten itibaren grup muafiyeti kapsamı dışında kaldıklarına, söz konusu dikey anlaşmalara bireysel muafiyet de tanınamayacağına" şeklinde tesis edilen 12.09.2014 tarih ve 14-32/645-282 sayılı Rekabet Kurulu kararının sonuç kısmının 2. maddesinde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddine, aşağıda dökümü yapılan 279,20 TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, A.A.Ü.T. uyarınca belirlenen 1.000,00 TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, kararın kesinleşmesinden sonra artan posta ücretinin davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Danıştay'a temyiz yolu açık olmak üzere, 20/04/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
ALİ ÜN
38451

Üye
TARIK ARMAĞAN
101737

Üye
ERGÜN CODUROĞLU
167889

YARGILAMA GİDERLERİ

Karar Harcı	:	27,70 TL
Başvurma Harcı	:	27,70 TL
YD Harcı	:	45,60 TL
YD İtiraz Harcı	:	75,50 TL
Vekalet Harcı	:	4,10 TL
Posta Gideri	:	98,60 TL
TOPLAM	:	279,20 TL

T.C.
ANKARA
16. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2015/808

YANLIŞLIĞIN DÜZELTİLMESİ

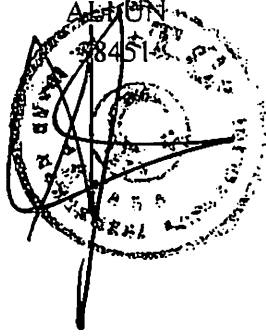
Mahkememizce 20.04.2016 tarihinde düzenlenen görüşme tutanağında karar tarihinin 20/04/2016 olarak belirtilmesine rağmen kararın hüküm fıkrasında sehven 20/04/2014 olarak yazıldığı anlaşılmış olup,

Mahkememizin E:2015/808, K:2016/1176 sayılı kararının hüküm kısmında yer alan 20/04/2014 tarihinin, 20/04/2016 şeklinde düzeltilmesine, 20/07/2016 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

ALP ÖN

84514

Üye

ERGÜN CODUROĞLU

167889

Üye

CEYLAN TALU

167858